Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 8 2 5 3 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

Izpitna pola 2

Esej

Torek, 28. avgust 2018 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

M 1 8 2 5 3 1 1 2 0 2

V sivo polje ne pišite.

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

M 1 8 2 5 3 1 1 2 0 4

V sivo polje ne pišite.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Nekateri menijo, da se duša po smrti preseli v drugo telo. Toda potem sta telo in duša dve različni bitnosti.
2. Razpravljajte o trditvi: V vsem vesolju vladajo enaki zakoni nujnosti. Človeška zavest je del vesolja. To pomeni, da ji vladajo enaki zakoni nujnosti kakor vsemu vesolju in da je svobodna volja iluzija.
3. Razpravljajte o trditvi: Človek ki se zaveda svoje končnosti, ima težave s smislom življenja.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Če hočemo karkoli spoznati, moramo najprej podvomiti v lastne spoznavne zmožnosti.
5. Razpravljajte o trditvi: Če bi obveljala teorija, da je človek na začetku nepopisan list, se ne bi naučili niti govoriti, kaj šele, da bi vedeli kaj več.
6. Razpravljajte o trditvi: Platon se moti. Pri spoznavanju dejstev v svetu se ne moremo povzpeti iz votline, vse, kar lahko dosežemo, so različno dobro podprta mnenja.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Vsa naša dejanja, tako dobra kot slaba, imajo izvor v nas samih, saj so vedno posledica naše odločitve.
8. Razpravljajte o trditvi: Sreča je prav gotovo cilj življenja vsakogar od nas, toda o tem, kaj je prava sreča, odloča vsak sam.
9. Razpravljajte o trditvi: Če kršimo obstoječe družbene zakone, nismo nujno nemoralni.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Kadar v državi vlada nekdo, ki nima ustreznega znanja, ta postane neurejena.
11. Razpravljajte o trditvi: Posvetitev življenja stvarem, ki so pomembnejše od posameznika, je pogoj svobodnega življenja.
12. Razpravljajte o trditvi: V pravični družbi ljudje niso enako udeleženi niti pri oblasti niti pri bogastvu.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Če je Bog vseveden, mora vedeti, kaj boš storil v nekem trenutku, zato nisi moralno odgovoren, kajti storiti moraš to, kar Bog ve, da boš storil.
14. Razpravljajte o trditvi: »Religija je vzdih ogrožene kreature, čustvo brezsrčnega sveta, kot je tudi duh brezdušnih razmer. Religija je opij ljudstva.« (Karl Marx)
15. Razpravljajte o trditvi: Čudeži so se dogajali nekoč in se dogajajo še danes. To pomeni, da Bog nujno obstaja, ker je lahko edini vzrok čudežev.

V sivo polje ne pišite.

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

M 1 8 2 5 3 1 1 2 0 6

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 3 1 1 2 0 8

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 3 1 1 2 1 0

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

M 1 8 2 5 3 1 1 2 1 2

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran